

ผลกระทบทางการท่องเที่ยวต่อชุมชนรอบบริเวณอุทยานแห่งชาติพุเตย จังหวัดสุพรรณบุรี

นุชประวีณ์ ลิขิตศรีณย์

คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลกระทบทางการท่องเที่ยวต่อชุมชนรอบบริเวณอุทยานแห่งชาติพุเตย จังหวัดสุพรรณบุรี

วิธีดำเนินการวิจัย ผู้วิจัยได้ใช้การวิจัยเชิงปริมาณ โดยใช้แบบสอบถามความคิดเห็น แบบสอบถามเกี่ยวกับผลกระทบทางการท่องเที่ยวในด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม ภายในพื้นที่อุทยานแห่งชาติพุเตย จังหวัดสุพรรณบุรี กลุ่มประชากรตัวอย่าง ได้แก่ ประชาชนในพื้นที่ จำนวน 400 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม คือ จำนวน ร้อยละ และค่าเฉลี่ย

ผลการวิจัย ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุระหว่าง 20-30 ปี ส่วนใหญ่สถานภาพโสด ระดับการศึกษาอยู่ในระดับมัธยมปลายหรือเทียบเท่า มีอาชีพเป็นเกษตรกร รายได้ต่อเดือนอยู่ระหว่าง 10,000-20,000 บาท ผลการศึกษาพบว่า ระดับของผลกระทบทางการท่องเที่ยวโดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยแบ่งเป็นรายด้านดังนี้ 1) ด้านเศรษฐกิจที่มีผลกระทบต่อแหล่งท่องเที่ยวอยู่ในระดับมาก ปัจจัยที่มีผลกระทบด้านเศรษฐกิจมากที่สุด ได้แก่ กระจายรายได้ทาง

การท่องเที่ยวไปสู่ประชาชนในพื้นที่ 2) ด้านสังคมที่มีผลกระทบต่อแหล่งท่องเที่ยวอยู่ในระดับมาก ปัจจัยที่ส่งผลกระทบด้านสังคมมากที่สุด ได้แก่ ความปลอดภัยทางด้านชีวิตและทรัพย์สินของนักท่องเที่ยวและประชาชนในพื้นที่มีน้อยลง 3) ด้านสิ่งแวดล้อมที่มีผลกระทบต่อแหล่งท่องเที่ยวอยู่ในระดับมาก ปัจจัยที่ส่งผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมมากที่สุด ได้แก่ ธรรมชาติมีความเสื่อมโทรม และ 4) ด้านวัฒนธรรมอยู่ในระดับปานกลาง ปัจจัยที่ส่งผลกระทบด้านวัฒนธรรมมากที่สุด ได้แก่ มีการให้ความรู้เกี่ยวกับประเพณีและวัฒนธรรมท้องถิ่นกับนักท่องเที่ยว

สรุปผลการวิจัย ผลกระทบทางการท่องเที่ยวต่อชุมชนรอบบริเวณอุทยานแห่งชาติพุเตย จังหวัดสุพรรณบุรี ผลกระทบทางการท่องเที่ยวด้านบวกที่มีผลมากที่สุด คือ เกิดการกระจายรายได้ทางการท่องเที่ยวไปสู่ประชาชนในพื้นที่ ส่วนผลกระทบทางการท่องเที่ยวด้านลบที่มีผลมากที่สุด คือ ประชาชนในชุมชนมีรายได้แตกต่างกัน

คำสำคัญ: ผลกระทบทางการท่องเที่ยว / อุทยานแห่งชาติพุเตย / ชุมชน

IMPACTS OF TOURISM ON COMMUNITIES AROUND THE AREA OF PHU TOEI NATIONAL PARK SUPHANBURI PROVINCE

Nuchpravee Likitsarun

Faculty of Arts and Sciences, Kasetsart University, Kamphaeng Saen Campus

Abstract

Objective: This research aimed to study the impact of tourism on the communities around Phu Toei National Park, Suphanburi Province

Research Methodology: This is a quantitative research. The questionnaire survey was based on the affect on tourist with Economy, Society, Environment and Culture in the area of around Phu Toei National Park, Suphanburi Province. The data collection was from 400 local people. Statistics used in data analysis are number, percentage, and mean.

Results: Most of questionnaire respondents are females aged between 20-30 years old, single, graduated from high school or equivalence, working as farmer, and having a monthly income of 10,000-20,000 Baht per month. Findings were found that the impact of tourism in overall aspect was in high level. There was 1) The economic affected the tourist attraction in high level. The factor that mostly affected the economic was the income distribution to

local people. 2) The society affected the tourist attraction in high level. The factor that mostly affected the society is the safety of their life and values of tourist and local people in the area of Phu Toei National Park. 3) The environment affected the tourist attraction in high level. The factor that mostly affected the environment was the nature deteriorating. 4) The culture affected the tourist attraction in moderate level. The factor that mostly affected the culture is the traditions and culture exchange between local people and tourist.

Conclusion: The impact of tourism on the communities around the National Park Suphanburi Province, has the most positive impact on tourism is the distribution of tourism income to the people in the area. The negative impact of tourism is that the people in the community have different income

Keywords: Impacts of Tourism, Phu Toei National Park Suphanburi Province Communities

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การพัฒนาการท่องเที่ยวของประเทศไทยในช่วงที่ผ่านมา ได้สร้างความเจริญเติบโตด้านเศรษฐกิจเป็นอย่างมาก ซึ่งส่วนใหญ่จะเน้นการดำเนินการเชิงธุรกิจที่ก่อให้เกิดผลกระทบทางลบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยว ทำให้เกิดความเสื่อมโทรมและยากที่จะปรับคืนสู่สภาพเดิมได้ จึงทำให้อุตสาหกรรมท่องเที่ยวถูกจับตามองว่าเป็นกิจกรรมที่ก่อผลเสียต่อสภาพแวดล้อมทั้งของแหล่งท่องเที่ยว และวัฒนธรรมชุมชนมากกว่าผลตอบแทนที่ได้รับมา (Rocharungsat, 2010: 24-26) ทั้งนี้เพราะที่ผ่านมาการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวมีการดำเนินการที่ขาดการวางแผนที่ชัดเจน การขาดความร่วมมืออย่างจริงจังจากหน่วยงานหรือกลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้อง ไม่ว่าจะเป็นรัฐบาล เอกชน ผู้ประกอบการ ตลอดจนชาวบ้านในท้องถิ่น ประชาชนที่อยู่อาศัยในพื้นที่แหล่งท่องเที่ยว ไม่มีส่วนร่วมในการพัฒนาทรัพยากรการท่องเที่ยว

จากสถานการณ์ดังกล่าว จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องให้ประชาชนในพื้นที่เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการพัฒนาชุมชน และบริหารจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยวให้เกิดประโยชน์สูงสุด การเข้ามามีส่วนร่วมของสมาชิกชุมชนย่อมทำให้เขาเกิดความรู้สึกในความเป็นเจ้าของ ห่วงแหน และเห็นคุณค่ามากขึ้น การพัฒนาและการส่งเสริมการท่องเที่ยว จึงต้องตระหนักถึงความสำคัญและผลกระทบของการพัฒนาการท่องเที่ยวที่จะตามมา รวมถึงสร้างความเข้าใจของบุคคลที่เกี่ยวข้อง การวางแผนที่ชัดเจน และตระหนักถึงคุณภาพมากกว่าปริมาณ เน้นกระบวนการแห่งความร่วมมือและการมีส่วนร่วมของผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อร่วมกำหนดทิศทาง วิธีการ และกระบวนการที่เหมาะสมให้เกิดขีดความสามารถในการจัดการการพัฒนาชุมชน อันจะนำไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมายที่แท้จริงของการพัฒนาการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน (Phummanee, 2002: 183-184)

หากประเทศไทยต้องการให้อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเป็นหนึ่งในรายได้หลักของประเทศ และเพื่อป้องกันมิให้แหล่งท่องเที่ยวของประเทศไทยขาดการดูแลรักษา มีความเสื่อมโทรมจนทำให้แหล่งท่องเที่ยวต่างๆ ถูกทำลายและนักท่องเที่ยวหายไปในที่สุด จึงจำเป็นต้องมีการวางแผนยุทธศาสตร์และการอนุรักษ์ทางด้านการท่องเที่ยวไปพร้อมๆกัน โดยแนวทางการจัดการต้องเป็นแบบเชิงบูรณาการ เพื่อเป็นการพัฒนาไปสู่ความยั่งยืนทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม และประเพณีอันดีงาม ที่สามารถทำให้การท่องเที่ยวเป็นตัวขับเคลื่อนเศรษฐกิจที่ดี และเกิดการพัฒนาประเทศที่ยั่งยืน (Sangkap, 2012: 70-71) ในปัจจุบัน รัฐบาลมียุทธศาสตร์เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวอย่างต่อเนื่อง ในการพัฒนาการท่องเที่ยวของประเทศไทย ซึ่งได้มีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศ และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555-2559) จาก National Economic and Social Development Board. (2012) ในเรื่องยุทธศาสตร์การพัฒนา โดยสนับสนุนประเด็นยุทธศาสตร์การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน เพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์การท่องเที่ยวในปัจจุบัน

อุทยานแห่งชาติพุเตย จังหวัดสุพรรณบุรี มีนักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวและให้ความสนใจในแหล่งท่องเที่ยวแห่งนี้จำนวนมากขึ้น โดยในปี พ.ศ. 2558 มีนักท่องเที่ยวจำนวน 9,075 คน และในปี พ.ศ. 2559 จำนวน 10,422 คน การเดินทางเข้ามาของนักท่องเที่ยวนั้น ทำให้เกิดการกระตุ้นเศรษฐกิจภายในชุมชน ประชาชนในพื้นที่มีรายได้เพิ่มขึ้นจากการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยว แต่เมื่อนักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามาจำนวนมากขึ้นการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวเป็นองค์ประกอบสำคัญที่ทำให้แหล่งท่องเที่ยวสามารถอยู่ได้อย่างยั่งยืน ประเด็นหลักที่ทำให้แหล่งท่องเที่ยว

ภายในประเทศยอมนิยมกลับกลายเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่เสื่อมโทรม ประชาชนในพื้นที่ต่อต้านในการบริหารพื้นที่เพื่อเป็นแหล่งท่องเที่ยว และไม่สามารถบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวให้ยั่งยืนนั้น เกิดจากขาดการศึกษาถึงผลกระทบทางการท่องเที่ยวที่เกิดขึ้นภายในแหล่งท่องเที่ยวอย่างครอบคลุมทุกมิติ ซึ่งเมื่อนักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามาในแหล่งท่องเที่ยว นอกจากจะทำให้เกิดผลกระทบทางการท่องเที่ยวด้านบวกกับพื้นที่แหล่งท่องเที่ยว ยังก่อให้เกิดผลกระทบทางการท่องเที่ยวด้านลบอีกด้วย

ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจศึกษา เรื่องการศึกษาผลกระทบทางการท่องเที่ยวต่อชุมชนรอบบริเวณอุทยานแห่งชาติพุเตย จังหวัดสุพรรณบุรี เพื่อทราบถึงความคิดเห็นของประชาชนในพื้นที่ต่อการท่องเที่ยว รวมไปถึงผลกระทบทางการท่องเที่ยวที่เกิดขึ้น จากการเข้ามาเยี่ยมชมของนักท่องเที่ยวที่มีต่อพื้นที่ภายในอุทยานแห่งชาติพุเตย จังหวัดสุพรรณบุรี ได้แก่ ด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม นอกจากนั้น ยังสามารถเป็นข้อมูลในการพัฒนาและบริหารจัดการพื้นที่อุทยานแห่งชาติพุเตยที่เหมาะสมให้กับผู้เกี่ยวข้องในการดูแลแหล่งท่องเที่ยว ชุมชน ประชาชนในพื้นที่ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาผลกระทบทางการท่องเที่ยวต่อชุมชนรอบบริเวณอุทยานแห่งชาติพุเตย จังหวัดสุพรรณบุรี

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดและทฤษฎีทางด้านผลกระทบทางการท่องเที่ยว

เมื่อเกิดการพัฒนาการท่องเที่ยวในชุมชน สิ่งที่มาจะมีทั้งผลกระทบเชิงบวกและเชิงลบ ดังนั้นชุมชนจึงควรมีพื้นฐานความเข้าใจถึงผลดีและผลเสียที่อาจเกิดขึ้นจากการพัฒนาการท่องเที่ยว เนื่องจากการมอง

การท่องเที่ยวมิได้มองเพียงด้านเดียว ควรมีการเตรียมการและระมัดระวังผลกระทบในแง่ลบที่อาจจะเกิดขึ้นอย่างไม่ประมาท บางพื้นที่ไม่ได้นำการท่องเที่ยวมาเป็นรายได้หลัก หากแต่นำมาเสริมรายได้หลักที่มีอยู่แล้วหรือบางชุมชนอาจมีศักยภาพเพียงพอที่จะนำการท่องเที่ยวมาเป็นส่วนหลักของรายได้ ทั้งนี้แต่ละชุมชนมีความแตกต่างกันออกไป สิ่งสำคัญที่ควรพิจารณาร่วมกันให้ดีคือ ควรมีการสร้างความตระหนักและให้ความสำคัญกับผลกระทบที่เกิดจากการท่องเที่ยว โดยคำนึงถึงผลกระทบในเชิงบวกและเชิงลบ เพื่อก่อให้เกิดผลกระทบด้านบวกให้มากที่สุด และเกิดผลกระทบด้านลบให้น้อยที่สุด

Bruner (1996) กล่าวว่า ผลกระทบของการท่องเที่ยวมีทั้งด้านบวกและด้านลบในด้านบวก ได้แก่ สร้างงานและสร้างรายได้ให้แก่คนในท้องถิ่นในหลายแห่ง การท่องเที่ยวช่วยให้คนมีงานทำในท้องถิ่นไม่ต้องอพยพไปทำงานในเมืองทำให้ครอบครัวและชุมชนไม่ต้องแยกกันอยู่ด้วยเหตุผลทางเศรษฐกิจการท่องเที่ยว อาจมีส่วนกระตุ้นให้เกิดความภาคภูมิใจและสนใจในวัฒนธรรมของตนมากขึ้น ทำให้สนใจศึกษาค้นคว้าและรู้ปัญหาปัญหาท้องถิ่นขึ้นมาใหม่ช่วยต่อชีวิตให้แก่หัตถกรรมพื้นบ้าน ดนตรีศิลปะการแสดง ฯลฯ มิให้สูญหายไปผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจจากนโยบายการพัฒนาประเทศที่ผ่านมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันเห็นได้อย่างชัดเจนว่า รัฐบาลไทยได้ใช้การท่องเที่ยวเป็นเครื่องมือสำคัญในการเพิ่มรายได้ทางด้านเศรษฐกิจให้แก่ประเทศ เนื่องจากการท่องเที่ยวทำให้เกิดเงินตรา

Suwan (1995) ได้กล่าวไว้ว่า การท่องเที่ยวก่อให้เกิดงานและรายได้ต่อบุคคลจำนวนมากทั้งที่มีส่วนร่วมในกิจกรรมการท่องเที่ยวโดยตรงและในกิจกรรมเกี่ยวเนื่องอื่นๆ เช่น การนำเที่ยว ขายของที่ระลึก รถเช่า ร้านอาหาร และร้านถ่ายรูปแต่ในทางกลับกันเมื่อการท่องเที่ยวก่อให้เกิดประโยชน์ย่อมก่อให้เกิดโทษ

กล่าวคือ ทำให้โครงสร้างทางเศรษฐกิจของพื้นที่เปลี่ยนแปลงไปเป็นผลให้สัดส่วนการใช้แรงงานในภาคเศรษฐกิจหลักเปลี่ยนไปด้วย นอกจากนี้ การพัฒนาการท่องเที่ยวอาจทำให้การกระจายรายได้ไม่เป็นธรรมมากขึ้น เนื่องจากผู้ที่ได้ประโยชน์โดยตรงอาจเป็นคนเฉพาะกลุ่มและอาจเป็นคนจากต่างถิ่น ประชาชนในพื้นที่ที่มีแหล่งท่องเที่ยวที่สมควรได้รับประโยชน์แต่กลับไม่ได้รับประโยชน์นั้นๆ เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับ Tourism Authority of Thailand (2001) ที่ได้กล่าวถึงผลกระทบด้านบวกว่าเกิดการกระจายรายได้ สร้างงานให้ชุมชน สร้างผู้ประกอบการ สร้างผลิตภัณฑ์สินค้าชุมชน มีการพัฒนาด้านการตลาด แต่เกิดผลกระทบด้านลบคือเกิดการเปลี่ยนแปลงอาชีพหลัก ค่าครองชีพสูง การว่างงาน ความไม่คุ้มค่าในการลงทุน ยกตัวอย่างเช่น การเปลี่ยนแปลงอาชีพจากชาวไร่ชาวนามาทำงานด้านการท่องเที่ยวจะทำให้เกิดปัญหาผลิตผลการเกษตรลดลงในขณะที่ความต้องการเพิ่มมากขึ้น เนื่องจากมีนักท่องเที่ยวมาร่วมกันร่วมใช้ ราคาสินค้าที่จำเป็นในชีวิตประจำวันก็เพิ่มขึ้นทำให้ค่าครองชีพสูงขึ้น และเกิดลักษณะความเป็นฤดูกาลของการท่องเที่ยวอาจทำให้เกิดปัญหาการว่างงาน รวมถึงความไม่คุ้มค่าในการลงทุนตามมาในด้านผลกระทบทางสังคม Bryant & White (1982) ได้กล่าวถึงผลกระทบทางด้านสังคม คือ ผลทั้งหมดของนโยบายที่มีขึ้นในสภาพแห่งความเป็นจริงในโลกอันได้แก่ ผลกระทบที่มีต่อสถานการณ์และกลุ่มเป้าหมาย ผลกระทบที่เกิดขึ้นทั้งในปัจจุบันและอนาคต ค่าใช้จ่ายทางตรงที่ใช้สำหรับทรัพยากรของโครงการ ค่าใช้จ่ายทางอ้อมต่างๆรวมทั้งค่าเสียโอกาส นอกจากนี้ยังได้ให้ความหมายผลกระทบว่า ผลกระทบของกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งหมายถึงผลทั้งหมดที่เกิดขึ้นจากการดำเนินกิจกรรมนั้น

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ผู้วิจัยได้ทำการเก็บข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงปริมาณ ซึ่งจะเก็บประชาชนในพื้นที่ตำบลวังยาว อำเภอด่านช้าง จ.สุพรรณบุรี โดยมีจำนวนประชากรทั้งหมด 4,712 คน

กลุ่มตัวอย่าง คือ ประชาชนในพื้นที่ตำบลวังยาว อำเภอด่านช้าง จังหวัดสุพรรณบุรี จำนวนของกลุ่มตัวอย่างโดยผู้วิจัยใช้สูตรของ Yamane เนื่องจากว่าผู้วิจัยทราบจำนวนประชากรอย่างแน่นอนและมีจำนวนมาก กำหนดความคลาดเคลื่อนของกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 0.5 และความคลาดเคลื่อนไม่เกินร้อยละ 5 ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับผลกระทบทางการท่องเที่ยว โดยแบ่งออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่ เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม ภายในพื้นที่อุทยานแห่งชาติพุเตย จังหวัดสุพรรณบุรี แบบสอบถามครั้งนี้ แบ่งระดับผลการประเมินออกเป็น 5 ระดับ ได้แก่

ค่าเฉลี่ย 4.21-5.00 หมายถึง ได้รับผลกระทบมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.41-4.20 หมายถึง ได้รับผลกระทบมาก

ค่าเฉลี่ย 2.61-3.40 หมายถึง ได้รับผลกระทบปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.81-2.60 หมายถึง ได้รับผลกระทบน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00-1.80 หมายถึง ได้รับผลกระทบน้อยที่สุด

โดยแบบสอบถามฉบับนี้ มีค่าความสอดคล้อง (IOC) เท่ากับ 1.00 และมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.93

การเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัยในครั้งนี้

1. ข้อมูลปฐมภูมิ เป็นข้อมูลที่ทำการศึกษาวิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิสำหรับการวิจัยเชิงปริมาณ ใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับผลกระทบทางการท่องเที่ยวในด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม ภายในพื้นที่อุทยานแห่งชาติพุเตย ใช้วิธีการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างด้วยเทคนิคการสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) ผู้วิจัยทำการเก็บในช่วงเดือนสิงหาคม 2560 ผู้วิจัยได้ลงพื้นที่เก็บข้อมูลทุกวัน ตั้งแต่เวลา 08.30-16.30 น. โดยแจกแบบสอบถามให้กับประชาชนภายในชุมชน เมื่อผู้ตอบแบบสอบถามเสร็จแล้ว ผู้วิจัยได้ทำการตรวจสอบความสมบูรณ์ของการตอบแบบสอบถามให้เรียบร้อย ถ้าฉบับใดยังไม่เรียบร้อย ผู้วิจัยได้ขอให้ผู้ตอบแบบสอบถามตอบให้ครบถ้วนสมบูรณ์ภายในระยะเวลาวันเดียว เก็บข้อมูลวันละ 40 ชุด จนได้ครบ 400 ชุด ใช้ระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ 10 วัน ได้แบบสอบถามกลับคืนมาครบจำนวน 400 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

2. ข้อมูลทุติยภูมิ เป็นการศึกษาข้อมูลจากเอกสารและบทความ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องและเอกสารข้อมูลทางสถิติการเดินทางมาท่องเที่ยวภายในอุทยานแห่งชาติพุเตย จังหวัดสุพรรณบุรี

การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลรวบรวมจากการสุ่มตัวอย่างนำมาประมวลผลด้วยโปรแกรมจากคอมพิวเตอร์ เพื่อคำนวณหาค่าเฉลี่ย ร้อยละและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานโดยสถิติที่นำมาวิเคราะห์ได้แก่ สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) นำมาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับผลกระทบด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นทางการท่องเที่ยวและข้อมูลอื่น ๆ ในการศึกษาที่มีต่ออุทยานแห่งชาติพุเตย จ.สุพรรณบุรี

ผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับผลกระทบทางการท่องเที่ยวที่ส่งผลต่ออุทยานแห่งชาติพุเตย จังหวัดสุพรรณบุรี ผู้วิจัยได้นำเสนอลำดับขั้นตอนผลการวิเคราะห์ข้อมูลโดยแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ลักษณะประชากรศาสตร์ของผู้ตอบแบบสอบถาม

เจ้าหน้าที่ในอุทยานแห่งชาติพุเตยและประชาชนในพื้นที่ผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 400 คน จำแนกตามลักษณะส่วนบุคคลได้ดังนี้ ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 213 คน (ร้อยละ 53.3) มีอายุเฉลี่ยอยู่ที่ 20-30 ปี จำนวน 126 คน (ร้อยละ 31.5) มีสถานภาพโสด จำนวน 184 คน (ร้อยละ 46.0) มีรายได้ต่อเดือนอยู่ที่ 10,000-20,000 บาท จำนวน 181 คน (ร้อยละ 45.3) ระดับการศึกษามัธยมศึกษาหรือเทียบเท่า จำนวน 147 คน (ร้อยละ 36.8) และส่วนใหญ่มีอาชีพเกษตรกร จำนวน 91 คน (ร้อยละ 22.8)

ส่วนที่ 2 ผลกระทบทางการท่องเที่ยวในด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม ภายในพื้นที่อุทยานแห่งชาติพุเตย จังหวัดสุพรรณบุรี

ตารางที่ 1 ภาพรวมผลกระทบทางการท่องเที่ยวในด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม ภายในพื้นที่อุทยานแห่งชาติพุเตย จังหวัดสุพรรณบุรี

ผลกระทบทางการท่องเที่ยว	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความสำคัญ
ด้านเศรษฐกิจ			
ประชาชนในชุมชนมีโอกาสประกอบอาชีพใหม่ๆ	3.68	.765	มาก
เกิดการกระจายรายได้ทางการท่องเที่ยวไปสู่ประชาชนในพื้นที่	4.05	.734	มาก
เกิดการจ้างงานเพิ่มมากขึ้น	3.56	.727	มาก
ค่าครองชีพสูงขึ้น*	3.45	.777	มาก
ประชาชนในชุมชนมีรายได้แตกต่างกัน*	3.74	.829	มาก
รวม	3.70	.560	มาก
ด้านสังคม			
ความปลอดภัยทางด้านชีวิตและทรัพย์สินของนักท่องเที่ยวและประชาชนในพื้นที่มีน้อยลง*	3.73	.684	มาก
โครงสร้างพื้นฐาน/สาธารณูปโภคได้รับการพัฒนาให้ดีขึ้น	3.50	.743	มาก
ยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนในชุมชน	3.39	.728	ปานกลาง
เกิดการแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างนักท่องเที่ยวกับประชาชนในพื้นที่	3.26	.806	ปานกลาง
ความสัมพันธ์ของประชาชนในพื้นที่เป็นไปในเชิงการค้าและเห็นแก่ตัวมากขึ้น*	3.35	.796	ปานกลาง
รวม	3.45	.536	มาก
ด้านวัฒนธรรม			
มีการให้ความรู้เกี่ยวกับประเพณีและวัฒนธรรมท้องถิ่นกับนักท่องเที่ยว	3.39	.888	ปานกลาง
ประเพณีวัฒนธรรมในชุมชนเปลี่ยนแปลงไป*	3.24	.834	ปานกลาง
นักท่องเที่ยวมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ประเพณีวัฒนธรรม	3.07	.875	ปานกลาง
ภาษาเป็นอุปสรรคในการสื่อสารระหว่างประชาชนในชุมชนกับนักท่องเที่ยว*	2.81	1.080	ปานกลาง
เกิดการเลือนหายของวัฒนธรรมท้องถิ่น*	3.14	.848	ปานกลาง
รวม	3.13	.721	ปานกลาง
ด้านสิ่งแวดล้อม			
มีปริมาณขยะที่เพิ่มขึ้น*	3.59	.805	มาก
ธรรมชาติมีความเสื่อมโทรม*	3.73	.844	มาก
ชุมชนใส่ใจ อนุรักษ์สิ่งแวดล้อมมากขึ้น	3.30	.851	ปานกลาง
ปัญหามลพิษจากยานพาหนะของนักท่องเที่ยว*	3.20	.930	ปานกลาง
เกิดการเรียนรู้ และสร้างจิตสำนึกในการใช้ประโยชน์จากทรัพยากร	3.49	.791	มาก
รวม	3.46	.589	มาก
รวม	3.44	.389	มาก

หมายเหตุ * ข้อคำถามเกี่ยวกับผลกระทบเชิงลบ

ผลกระทบด้านเศรษฐกิจที่มีผลกระทบต่อแหล่งท่องเที่ยวอยู่ในระดับมาก เท่ากับ ($\bar{X}=3.70$ S.D.=.560) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ข้อที่ประชาชนให้คะแนนมากที่สุดคือ เกิดการกระจายรายได้ทางการท่องเที่ยวไปสู่ประชาชนในพื้นที่ ($\bar{X}=4.05$ S.D.=.734) อยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ ประชาชนในชุมชนมีรายได้แตกต่างกัน ($\bar{X}=3.74$ S.D.=.829) ประชาชนในชุมชนมีโอกาสประกอบอาชีพใหม่ๆ ($\bar{X}=3.68$ S.D.=.765) เกิดการจ้างงานเพิ่มมากขึ้น ($\bar{X}=3.56$ S.D.=.727) และค่าครองชีพสูงขึ้น ($\bar{X}=3.45$ S.D.=.777) ตามลำดับ

ผลกระทบด้านสังคมที่มีผลกระทบต่อแหล่งท่องเที่ยวอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.45$ S.D.=.536) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ข้อที่ประชาชนให้คะแนนมากที่สุดคือ ความปลอดภัยทางด้านชีวิตและทรัพย์สินของนักท่องเที่ยวและประชาชนในพื้นที่มีน้อยลง ($\bar{X}=3.73$ S.D.=.684) อยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ โครงสร้างพื้นฐาน/สาธารณูปโภคได้รับการพัฒนาให้ดีขึ้น ($\bar{X}=3.50$ S.D.=.743) ส่วนในระดับปานกลางได้แก่ ยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนในชุมชน ($\bar{X}=3.39$ S.D.=.728) ความสัมพันธ์ของประชาชนในพื้นที่เป็นไปในเชิงการค้าและเห็นแก่ตัวมากขึ้น ($\bar{X}=3.35$ S.D.=.796) และเกิดการแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างนักท่องเที่ยวกับประชาชนในพื้นที่ ($\bar{X}=3.26$ S.D.=.806) ตามลำดับ

ผลกระทบด้านวัฒนธรรมที่มีผลกระทบต่อแหล่งท่องเที่ยวอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.13$ S.D.=.721) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ข้อที่ประชาชนให้คะแนนมากที่สุดคือ มีการให้ความรู้เกี่ยวกับประเพณีและวัฒนธรรมท้องถิ่นกับนักท่องเที่ยว ($\bar{X}=3.39$ S.D.=.888) อยู่ในระดับปานกลาง รองลงมาคือ ประเพณีวัฒนธรรมในชุมชนเปลี่ยนแปลงไป ($\bar{X}=3.24$ S.D.=.834) เกิดการเลือนหายของวัฒนธรรมท้องถิ่น ($\bar{X}=3.14$ S.D.=.848) นักท่องเที่ยวมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ประเพณีวัฒนธรรม ($\bar{X}=3.07$ S.D.=.875) และภาษาเป็นอุปสรรคในการสื่อสาร

ระหว่างประชาชนในชุมชนกับนักท่องเที่ยว ($\bar{X}=2.81$ S.D.=1.080) ตามลำดับ

ผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมที่มีผลกระทบต่อแหล่งท่องเที่ยวอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.46$ S.D.=.589) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ข้อที่ประชาชนให้คะแนนมากที่สุดคือ ธรรมชาติมีความเสื่อมโทรม ($\bar{X}=3.73$ S.D.=.844) อยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ มีปริมาณขยะที่เพิ่มขึ้น ($\bar{X}=3.59$ S.D.=.805) เกิดการเรียนรู้ และสร้างจิตสำนึกในการใช้ประโยชน์จากทรัพยากร ($\bar{X}=3.49$ S.D.=.791) ส่วนในระดับปานกลางได้แก่ ชุมชนใส่ใจอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมมากขึ้น ($\bar{X}=3.30$ S.D.=.851) และปัญหามลพิษจากยานพาหนะของนักท่องเที่ยว ($\bar{X}=3.20$ S.D.=.930) ตามลำดับ

อภิปรายและสรุปผลการวิจัย

ผู้วิจัยได้ใช้เครื่องมือเป็นแบบสอบถามในการเก็บข้อมูลเชิงปริมาณ เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะประชากรศาสตร์ และผลกระทบทางการท่องเที่ยวของอุทยานแห่งชาติพุเตย จังหวัดสุพรรณบุรี จากข้อมูลที่วิเคราะห์จากแบบสอบถามของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ประชาชนในพื้นที่ พบว่า ผลกระทบในด้านต่างๆมีค่าเฉลี่ยที่อยู่เกณฑ์ที่ใกล้เคียงกันคือ ด้านเศรษฐกิจ ด้านสิ่งแวดล้อม ด้านสังคม และด้านวัฒนธรรมอยู่ในระดับปานกลาง ตามลำดับ ซึ่งผลกระทบที่เกิดขึ้นมีทั้งด้านบวกและด้านลบ โดยภาพรวมของผลกระทบทางการท่องเที่ยวต่อชุมชนรอบบริเวณอุทยานแห่งชาติพุเตย จังหวัดสุพรรณบุรี เป็นผลกระทบด้านบวกส่วนใหญ่คือ ด้านเศรษฐกิจ เกิดการกระจายรายได้ทางการท่องเที่ยวไปสู่ประชาชนในพื้นที่ รองลงมาคือ ประชาชนในชุมชนมีรายได้แตกต่างกัน และประชาชนในชุมชนมีโอกาสประกอบอาชีพใหม่ๆ ตามลำดับ ทำให้ชุมชนและประชาชนในพื้นที่มีรายได้เสริมจากการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ

ที่เดินทางมาเยี่ยมเยือนอุทยานแห่งชาติพุเตยเพิ่มขึ้น ส่วนภาพรวมของผลกระทบทางการท่องเที่ยวด้านลบนั้น ส่วนมากเกิดจากประชาชนในชุมชนมีรายได้แตกต่างกัน

รองลงมาคือ ความปลอดภัยทางด้านชีวิตและทรัพย์สิน ของนักท่องเที่ยวและประชาชนในพื้นที่มีน้อยลง และ ธรรมชาติมีความเสื่อมโทรม

ตารางที่ 2 ผลการศึกษาผลกระทบทางการท่องเที่ยวต่อชุมชนรอบบริเวณอุทยานแห่งชาติพุเตย จังหวัดสุพรรณบุรี

ผลกระทบจากการท่องเที่ยวต่อชุมชนรอบบริเวณ อุทยานแห่งชาติพุเตย จังหวัดสุพรรณบุรี	$\bar{X}$	S.D.	ระดับคะแนน
ด้านผลกระทบทางเศรษฐกิจจากการท่องเที่ยว	3.70	.560	มาก
ด้านผลกระทบทางสังคมจากการท่องเที่ยว	3.45	.536	มาก
ด้านผลกระทบทางวัฒนธรรมจากการท่องเที่ยว	3.13	.721	ปานกลาง
ด้านผลกระทบทางสิ่งแวดล้อมจากการท่องเที่ยว	3.46	.589	มาก
รวม	3.44	.389	มาก

อันดับที่ 1 ด้านผลกระทบทางเศรษฐกิจที่มีผลกระทบต่อแหล่งท่องเที่ยวมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.70 จากการศึกษาผลการวิจัยพบว่า ผลกระทบทางการท่องเที่ยวทางด้านบวกที่มีผลต่อชุมชนรอบบริเวณอุทยานแห่งชาติพุเตย จังหวัดสุพรรณบุรีคือ ด้านเศรษฐกิจ ได้แก่ เกิดการกระจายรายได้ทางการท่องเที่ยวไปสู่ประชาชนในพื้นที่อยู่ในระดับที่มากและประชาชนในชุมชนมีโอกาสประกอบอาชีพใหม่ๆ อาทิ คนขับรถรับจ้างขายของที่ระลึก เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Bunsuri & Wongthanavas (2013) ที่พบว่าการท่องเที่ยวในตำบลบ้านขาวก่อให้เกิดรายได้แก่คนท้องถิ่น ทำให้เกิดการไหลเวียนของเศรษฐกิจและกระจายรายได้ให้แก่ผู้คนในชุมชนมากขึ้น เป็นการสร้างงานและสร้างโอกาสในการแสวงหารายได้เพิ่มขึ้นของคนในท้องถิ่น โดยในตำบลบ้านขาวมีทรัพยากรธรรมชาติเป็นเสมือนสินทรัพย์ของท้องถิ่นที่ก่อให้เกิดรายได้ จึงสรุปได้ว่า ด้านเศรษฐกิจนั้นมีผลต่อความเป็นอยู่และวิถีชีวิตในชุมชนท้องถิ่นมากที่สุด เนื่องจากการท่องเที่ยวภายในพื้นที่ทำให้เกิดการจ้างงาน มีช่องทาง

ในการประกอบอาชีพ และประชาชนในท้องถิ่นมีรายได้เสริมอันเกิดจากการท่องเที่ยวซึ่งส่งผลให้ประชาชนมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น

อันดับที่ 2 ด้านผลกระทบทางสิ่งแวดล้อมที่มีผลกระทบต่อแหล่งท่องเที่ยวมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.46 จากการศึกษาผลการวิจัยพบว่า ในช่วงเทศกาลมีนักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวเป็นจำนวนมาก ส่งผลเกิดธรรมชาติเสื่อมโทรมและมีปริมาณขยะมากขึ้น บริเวณจุดกางเต็นท์ และร้านอาหาร แต่อย่างไรก็ตาม การเข้ามาท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวก็ทำให้อุทยานและชุมชนกำหนดกฎระเบียบในการดำเนินกิจกรรมภายในชุมชน ทำให้ชุมชนเกิดการเรียนรู้ และสร้างจิตสำนึกในการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรมากขึ้น อาทิ การออกนโยบายขอความร่วมมือให้นักท่องเที่ยวช่วยเก็บขยะที่นำมาภายในอุทยานนำไปทิ้งในถังขยะที่ทางอุทยานได้จัดเตรียมไว้ สอดคล้องกับ Phumsathan, et al. (2015) ได้ศึกษาเกี่ยวกับผลกระทบจากการท่องเที่ยวต่อพื้นที่มรดกโลกทางธรรมชาติ พบว่า การศึกษาเกี่ยวกับผลกระทบจากการท่องเที่ยวทำให้ผู้ที่มีส่วน

ในการจัดการพื้นที่เข้าใจผลกระทบที่เกิดขึ้น ซึ่งนำไปสู่การกำหนดแนวทางการจัดการการท่องเที่ยวในพื้นที่มรดกโลกทางธรรมชาติว่าควรเป็นอย่างไร โดยคำนึงถึงสถานภาพของการเป็นพื้นที่มรดกโลกทางธรรมชาติ ความยั่งยืนของระบบนิเวศ และชุมชนท้องถิ่นก่อให้เกิดการจัดการที่ธำรงศักยภาพรักษาสถาปัตยกรรมการท่องเที่ยวของชาติ และสามารถยกระดับไปสู่การกำหนดนโยบายการพัฒนาการท่องเที่ยวแก่หน่วยงานภาครัฐ โดยเฉพาะอย่างยิ่งนโยบายการจัดการการท่องเที่ยวในพื้นที่คุ้มครองและพื้นที่มรดกโลกซึ่งเป็นสมบัติของคนทั้งชาติที่สามารถมองเห็นผลอย่างเป็นรูปธรรม

อันดับที่ 3 ด้านผลกระทบทางสังคมมีผลกระทบต่อแหล่งท่องเที่ยวมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.46 จากการศึกษาผลการวิจัยพบว่า ความปลอดภัยทางด้านชีวิตและทรัพย์สินของนักท่องเที่ยวและประชาชนในพื้นที่มีน้อยลงอยู่ในระดับมาก ซึ่งเป็นผลกระทบจากการท่องเที่ยวด้านลบอันเกิดมาจากการเข้ามาท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้น จึงส่งผลถึงความปลอดภัยของประชาชนและชุมชนในด้านต่างๆ อาทิ ทรัพย์สิน สิ่งของที่มีค่าความเป็นอยู่ในชุมชน เป็นต้น แต่อย่างไรก็ตาม การเข้ามาของนักท่องเที่ยวก็ส่งผลกระทบเชิงบวกทางการท่องเที่ยว โครงสร้างพื้นฐาน/สาธารณูปโภคได้รับการพัฒนาให้ดีขึ้นเนื่องจากภาครัฐและทางอุทยานมีนโยบายการพัฒนาภายในพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวด้านสาธารณูปโภค และการรักษาความปลอดภัยภายในพื้นที่เพิ่มมากขึ้น และยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนในชุมชนให้ดีขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Bryant & White (1982); Ketwong (1989) ที่พบว่า ผลทั้งหมดของนโยบายที่มีขึ้นอันได้แก่ ผลกระทบที่มีต่อสถานการณ์ และกลุ่มเป้าหมายผลกระทบที่เกิดขึ้นทั้งในปัจจุบันและอนาคต สิ่งต่างๆ ที่เกิดขึ้นจากการดำเนินกิจกรรมนั้นสรุปผลกระทบที่จะนำมาใช้จริงๆ คือ ผลที่เกิดขึ้นจากการกระทำเรื่องใดเรื่องหนึ่งอาจเป็นผลที่เกิดขึ้นทั้งในปัจจุบัน และอนาคต

เป็นไปได้ทั้งทางบวกและทางลบอาจขึ้นกับกลุ่มเป้าหมาย และมีใช้กลุ่มเป้าหมายหรือผลกระทบต่อสถานการณ์ต่างๆ ทั้งทางตรง และทางอ้อม การรักษาความปลอดภัยภายในอุทยานฯ จึงเป็นสิ่งสำคัญทั้งต่อคนในชุมชนและตัวนักท่องเที่ยวด้วย การต้อนรับของคนในชุมชนที่มีต่อนักท่องเที่ยวเป็นความประทับใจอย่างหนึ่งที่เป็นผลดีต่อแหล่งท่องเที่ยววันนั้นๆ นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ Jinhirun & Kamnuansilapa (2013) พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นว่าการท่องเที่ยวทำให้เกิดผลกระทบเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในปริมาณคงเดิม โดยเห็นว่าการท่องเที่ยวในด้านบวก ทำให้ทราบว่า ผู้คนในชุมชนได้รับข่าวสารเพิ่มขึ้น ระบบสาธารณูปโภคเพิ่มมากขึ้น การศึกษาของคนในชุมชนมากขึ้น มีการเฝ้าระวังจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในเรื่องการรักษาความปลอดภัยนักท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้น ในขณะที่ผลด้านลบ พบคนในชุมชนเกาะพะงันมีความเป็นอยู่แบบสังคมเมืองมากขึ้น มีความเห็นแก่ตัวมากขึ้น มีการรักษาประเพณีดั้งเดิมของชุมชนน้อยลง มีการแต่งกายที่เลียนแบบนักท่องเที่ยวชาวตะวันตกมากขึ้น การแต่งกายแบบท้องถิ่นน้อยลง ซึ่งอาจทำให้เอกลักษณ์ของชาวชุมชนเกาะพะงัน ที่เป็นจุดดึงดูดของนักท่องเที่ยวลดลง แต่ในทางเดียวกันก็เกิดผลกระทบด้านวัฒนธรรมทางบวกเช่นเดียวกัน โดยพบว่า ทำให้คนในชุมชนมีความภูมิใจในวัฒนธรรมของตนเองมากขึ้น และมีการสืบสานฟื้นฟูประเพณีและวัฒนธรรมดั้งเดิมของชุมชนมากขึ้น นอกจากนั้นแล้ว ยังสามารถนำรายได้จากการท่องเที่ยวมาพัฒนาพื้นที่ที่มีความสำคัญทางประวัติศาสตร์และอาคารเก่าที่มีคุณค่าภายในชุมชน แต่ในขณะเดียวกันก็มีความเห็นในด้านข้อเสียของการท่องเที่ยวด้วย กล่าวคือ เกิดการเลียนแบบพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมมากขึ้น ประเพณีและวัฒนธรรมถูกทำให้กลายเป็นสินค้ามากขึ้น ทำให้วิถีชีวิตของคนในชุมชนมีการเปลี่ยนแปลงไปมากขึ้น มีการย้ายถิ่นเข้ามาในชุมชนมากขึ้น และมีเพียงบางกลุ่มเท่านั้นที่ได้รับโอกาสและ

ผลประโยชน์จากการท่องเที่ยว

อันดับที่ 4 ด้านผลกระทบทางวัฒนธรรมมีผลกระทบต่อแหล่งท่องเที่ยวมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.13 ระดับปานกลาง จากการศึกษาผลการวิจัยพบว่า ผลกระทบด้านวัฒนธรรมทางบวกคือ มีการให้ความรู้เกี่ยวกับประเพณีและวัฒนธรรมท้องถิ่นกับนักท่องเที่ยว ทำให้ประชาชนในพื้นที่ที่มีความภูมิใจในพื้นที่และแหล่งท่องเที่ยวของตนเองมากขึ้น ส่วนผลกระทบด้านลบ ได้แก่ ประเพณีวัฒนธรรมในชุมชนเปลี่ยนแปลงไป เกิดการเลือนหายของวัฒนธรรมท้องถิ่น ดังนั้นชุมชนควรอนุรักษ์วัฒนธรรมและใช้ภาษาท้องถิ่นในการต้อนรับนักท่องเที่ยวที่เข้ามาเยือนในพื้นที่ สอดคล้องกับงานวิจัยของ Suparatpreecha (2010) พบว่า เกิดผลกระทบด้านวัฒนธรรมทางบวกโดยทำให้คนในชุมชนมีความภูมิใจในวัฒนธรรมของตนเองมากขึ้น และมีการสืบสานฟื้นฟูประเพณีและวัฒนธรรมดั้งเดิมของชุมชนมากขึ้น นอกจากนั้นแล้วยังสามารถนำรายได้จากการท่องเที่ยวมาพัฒนาพื้นที่ที่มีความสำคัญทางประวัติศาสตร์และอาคารเก่าที่มีคุณค่าภายในชุมชน แต่ในขณะเดียวกันก็มีความเห็นในด้านข้อเสียของการท่องเที่ยวด้วย กล่าวคือ เกิดการเลียนแบบพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมมากขึ้น ประเพณีและวัฒนธรรมถูกทำให้กลายเป็นสินค้ามากขึ้น ทำให้วิถีชีวิตของคนในชุมชนมีการเปลี่ยนแปลงไปมากขึ้น มีการย้ายถิ่นเข้ามาในชุมชนมากขึ้น และมีเพียงบางกลุ่มเท่านั้นที่ได้รับโอกาสและผลประโยชน์จากการท่องเที่ยว

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

จากการศึกษาวิจัยเรื่องผลกระทบต่อแหล่งท่องเที่ยวกรณีศึกษา อุทยานแห่งชาติพุเตย จังหวัดสุพรรณบุรี ทำให้ทราบผลกระทบต่อแหล่งท่องเที่ยวในด้านต่างๆ ในอุทยานแห่งชาติพุเตย ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่ออุทยานแห่งชาติพุเตย โดยมีรายละเอียดดังนี้

ข้อเสนอแนะ

1. อุทยานแห่งชาติพุเตยควรจัดโซนการท่องเที่ยวพร้อมกับจัดสถานที่รองรับขยะที่นักท่องเที่ยวเดินทางมาท่องเที่ยวให้เพียงพอ
2. ประชาชนในพื้นที่ควรให้ความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ในเรื่องลดการจุดไฟบริเวณที่ใกล้กับอุทยานแห่งชาติพุเตย และบริเวณที่มีต้นไม้จำนวนมาก เพื่อไม่ให้เกิดไฟไหม้ป่า
3. อุทยานแห่งชาติพุเตย ควรมีการร่วมมือกับหน่วยงานต่างๆ ประชาสัมพันธ์ให้นักท่องเที่ยวรู้จักอย่างทั่วถึง และจัดทำป้ายบอกทางให้ชัดเจนเพื่อความสะดวกต่อการเดินทางของนักท่องเที่ยว
4. อุทยานแห่งชาติพุเตย ควรมีการบริหารจัดการด้านบุคลากรฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ให้มีระเบียบวินัยและพัฒนาศักยภาพให้ดียิ่งขึ้น และควรมีการจัดสรรจำนวนเจ้าหน้าที่ให้ข้อมูลและอำนวยความสะดวกให้แก่นักท่องเที่ยวอย่างเพียงพอ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรขยายกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัย นอกเหนือจากคนในชุมชน เช่น ผู้ประกอบการทางการท่องเที่ยว และนักท่องเที่ยว เพื่อให้ทราบระดับความตระหนักต่อผลกระทบทางการท่องเที่ยว และสร้างความตระหนักให้เกิดขึ้นกับกลุ่มบุคคลอื่น
2. ควรมีการศึกษาว่า มีปัจจัยใดบ้างที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน เพื่อเพิ่มความรู้และแนวทางปฏิบัติให้แก่ชุมชนในการเข้ามามีส่วนร่วมพัฒนาชุมชนอย่างแท้จริงของกลุ่มตัวอย่าง เพื่อส่งผลให้เกิดการมีส่วนร่วมมากยิ่งขึ้น
3. ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับขีดความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยวของแหล่งท่องเที่ยว เพื่อกำหนดรูปแบบการท่องเที่ยวที่เหมาะสมต่อไปในอนาคต อันนำไปสู่การจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนต่อไป

4. ควรมีการศึกษาถึงแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยว โดยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก เพื่อให้ได้แนวทางที่ส่งเสริมให้เกิดผลกระทบในทางบวกมากที่สุด และมีมาตรการป้องกันให้เกิดผลกระทบในทางลบให้น้อยที่สุด

กิตติกรรมประกาศ

ได้รับการสนับสนุนทุนวิจัยจากโครงการจัดตั้งภาคีวิชาอุตสาหกรรมบริการและนวัตกรรมภาษาศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ประจำปีงบประมาณ 2560

เอกสารอ้างอิง

Bruner, Edward M. (1996). "Tourism in Ghana" in *American Anthropologist*, 98(2): 209-305.

Bryant & White. (1982). *Political Analysis Technique and Practice*. Belmont California Wadsworth.

Bunsuri, A & Wongthanavas, S. (2013). *Impacts of Tourism Development of Songkhla Provincial Administrative Organization to People in Bankhow Sub-district, Ranot District, Songkhla Province*. Proceedings, Hatyai Symposium IV: 162-168.

Jinhirun, P & Kamnuansilapa, P. (2013). *The Impact of Tourism on Koh-Pangan Communities*. The 4th Hatyai National and International Conference. Songkla: 158-165.

Ketwong, A. (1989). *Impact of Development*. Bangkok: The Thailand Research Fund.

National Economic and Social Development Board. (2012). *National Economic and Social Development Plan (11): 2012-2016*. Bangkok: Office of the Prime Minister.

Phummanee, T. (2002). *Sustainable Tourism*. Bangkok: Ramkhamhaeng University Press.

Phumsathan, S. et al. (2015). *Impacts of Tourism on a Natural World Heritage Site: A Case Study of Thab Lan National Park*. Bangkok: The Thailand Research Fund.

Rocharungsat, P. (2010). *Community Tourism*. Bangkok: Odian Store.

Sangkap, T. (2012). *Sustainable Development*. Bangkok: Chulalongkorn University Press.

Suparatpreecha, V. (2010). *Social and Cultural Impact of Tourism in Wat Ket Community, Chiangmai Province*. Thesis of Master of Arts Program in Culture Management. Chulalongkorn University.

Suwan, M. (1995). *Tourism Impact*. Thai Geographical Journal. 21(2): 13-16.

Tourism Authority of Thailand. (2001). *National Action Plan for Ecotourism*. Bangkok. : Conservation Division Tourism Authority of Thailand.